

Storfelten NR utvidelse

Referanse:

Hertzberg M. 2019. Naturverdier for lokalitet Storfelten NR utvidelse, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus. (Weblink: 31)

Referansedata

Fylke: Oslo og Akershus
Kommune: Aurskog-Høland
H.o.h.: moh
Areal: 0 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2018
Inventør: MAH
Vegetasjonsone: sørboreal 100%
Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk

Sammendrag

Undersøkellesområdet er befart av BioFokus i 2018 gjennom ordningen med frivillig vern, i regi av Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og grunneier. Området ligger på Mangskogen i østlige del av Aurskog, Aurskog-Høland kommune, ca 10 km nordøst for tettstedet Bjørkelangen, og grenser til Storfelten naturreservat. Området utgjør et lite topografisk variert areal med svært små høydeforskjeller omkring 300 moh., men med en småkupert topografi med grunne daldrag og små koller.

Området har fattig berggrunn og i hovedsak et tynt løsmassedekke, bart fjell og torv. Vegetasjonen er ensformig med hovedsakelig liten variasjon innenfor fattige typer. Dominerende vegetasjonstype er blåbær-bærlyngskog med furu og gran, men i partier er det forsumpet mark med mye tynnstammet bjørk. Området er først og fremst karakterisert av sammenhengende skog, men med partier med flate myrkomplekser og sumpskog.

Skogen er for det meste ung til eldre og uten noe særlig død ved. Ung til eldre furuskog, granskog og bjørkeskog dominerer, og det er tegn etter tidligere hogster og tynning innenfor undersøkelsesområdet. Omfattende grøfting har også ført til at tidligere myr (?) nå har grodd igjen med tett bjørkeskog. Kontinuiteten i kroneskiktet og død ved er lavt til ikke-eksisterende.

To lokaliteter med gammel granskog er avgrenset innenfor undersøkelsesområdet, én med B-verdi og én med C-verdi. Få rødlistearter ble observert, men funn av rødlistearten dynekjuka (EN) tyder på et visst potensiale i det ene kjerneområdet. Det ble her også funnet lungenever. Begge er arter knyttet til fuktig kontinuitetspreget skog.

Lokalitet "Storfelten NR utvidelse" er påvirket av tidligere inngrep som hogst og grøfting, samt omfattende tynning i nyere tid, og lokaliteten skærer ingen-lavt på alle parametere knyttet til gammel skog, samt de mer stedbetingete parametere som rikhet, topografisk variasjon, vegetasjonsvariasjon og treslagsvariasjon. Med få (kun ett) rødlistefunn og funn av signalarter får lokaliteten også lav skår på artsmangfold. Naturkvalitetene regnes derfor som for lave til å kalle det verneverdig, og lokaliteten vurderes samlet som ikke verneverdig (-).

"Storfelten NR utvidelse" vil i middels grad bidra til inndekning av mangler i skogvernet (Framstad m.fl. 2017).

Feltarbeid

Området er undersøkt av Maria K. Hertzberg (BioFokus) den 17. oktober 2018. Tilbudsarealet anses som godt nok undersøkt for å kunne foreta en rimelig sikker verdivurdering av området i henhold til gjeldende metodikk. I tillegg er høyoppløslig ortofoto og økonomisk kartverk brukt for å støtte opp om konklusjonen.

Tidspunkt og værets betydning

Været var bra, men kaldt, og årstiden for feltarbeidet var gunstig for alle de aktuelle artsgruppene.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området ble tilbudt for frivillig vern sommeren 2018, som forslag til utvidelse av et større barskog- og myrreservat, Storfelten.

Tidligere undersøkelser

Storfelten naturreservat ble opprettet i 1981 og vernet etter Naturvernloven, for så å bli utvidet i 2013 etter en runde med frivillig vern. I 2013 var det totale vernearealet på 7076 daa. To forekomster av kategorien intakt lavlandsmyr finnes delvis innenfor området, Storfelten (BN00066185) og Sakkusmåsan (BN00066207), med henholdsvis A- og B-verdi. Skogen i Aurskog-Høland er Mis-registrert, og to små lokaliteter ligger innenfor området i nord.

Beliggenhet

Området ligger på Mangskogen i østlige del av Aurskog, Aurskog-Høland kommune, ca 10 km nordøst for tettstedet Bjørkelangen.

Naturgrunnlag

Topografi

Tilbudsområdet ligger i en region med svært små høydeforskjeller omkring 300 m, men med en småkupert topografi med grunne daldrag og små koller. Området er først og fremst karakterisert av sammenhengende skog, men med partier med flate myrkomplekser og sumpskog. Stedvis skjærer små daler seg ned i det ellers flate landskapet.

Geologi

Berggrunnen består av sure gneisbergarter, inkludert øyegneis som gir grunnlag for fattige vegetasjonstyper.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Storfeltn NR utvidelse. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Tommeltjennåsen nordøst

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 18daa

Innledning: Lokaliteten er nyregistrert i 2018 av Maria K. Hertzberg, BioFokus, i forbindelse med Frivillig vern.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på Mangskogen i østlige del av Aurskog, Aurskog-Høland kommune, ca 10 km nordøst for tettstedet Bjørkelangen. Lokaliteten er omkranset av yngre skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog. Vegetasjonen er blåbærskog og fattig sumpskog med for det meste gran og noe osp i tresjiktet. I forsenkningene er grunnen forsumpet, mens det opp langs sidene er blåbærskog med torvmoser i bunnsjiktet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten består av relativt gammel granskog på middels bonitet, innslagsvis er det også yngre trær. Død ved av gran i forskjellige nedbrytningsstadier finnes, men er relativt sparsom. Likevel tyder funn av dynekjuka på at det har vært en viss kontinuitet i død ved opp gjennom. Det er også innslag av eldre osp, samt både gadd og læger av osp. Trolig har det vært utført plukkhogst i området tidligere da det er en del gamle hogststubber.

Artsmangfold: Rødlstearten dynekjuka (EN) ble funnet på gran, samt signalarten lungenever på osp. Dødvedmengden og stabilt høy luftfuktighet tilsier et visst potensiale for flere interessante arter.

Fremmede arter: Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten befinner seg i et større sammenhengende skogområde med for det meste ungskog, men med to nærliggende lokaliteter med gammel granskog.

Verdivurdering: Lokaliteten er en relativt liten fuktig gammel granskog i aldersfase, med noe død ved av både osp og gran. Det ble ikke registrert noe særlig rødlstearter ved befaring, men funn av rødlstearten dynekjuka (EN) tyder på et visst potensiale for interessante arter knyttet til liggende død ved og kontinuitetsskog med høy luftfuktighet. Signalarten lungenever tyder også på stabil luftfuktighet og kontinuitet i tresjiktet. Vegetasjonen er for det meste fattig og skogen står på lav bonitet. Tilsammen vurderes lokaliteten å få verdi viktig (B-verdi). Muligens bør den trekkes opp mot A-verdi pga. funn av dynekjuka og potensiale for andre krevende gammelskogsarter.

Skjøtsel og hensyn: De biologiske verdiene i området er knyttet til gammel skog med eldre trær og død ved. Naturverdiene ivaretas derfor best om skogen får utvikles fritt uten hogst eller andre inngrep.

2 Sakkustjern V

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: C

Areal: 21daa

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2018 av Maria K. Hertzberg, BioFokus, i forbindelse med Frivillig vern. Lokaliteten er tidligere kartlagt av Egil Bendiksen og Terje Blindheim i forbindelse med frivillig vern registreringer i 2007. Lokaliteten er også kartlagt som MiS figur. Lokaliteten får ny beskrivelse som erstatter gammel lokalitet BN00066369, avgrensningen forblir den samme.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for Sakkustjernet nord for eksisterende naturreservat.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av gammel granskog hvor vegetasjonen er dominert av blåbærgranskog. Noe osp inngår også i tresjiktet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen har stedvis begynt å levere noe død ved, men denne er for det meste lite nedbrutt. Skogen er en- til tosjiktet og foruten en del granlæger og innslag av ganske grov osp, finnes få nøkkelelementer. Flere av ospene er mellom 40 og 50 cm i diameter og enkelte gadd og læger finnes.

Artsmangfold: Lungenever registrert ved kartleggingen i 2007. Potensial på sikt for arter knyttet til gamle trær og død ved av osp og gran.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten befinner seg i et større skogområde med nærhet til andre kartlagte naturtypelokaliteter.

Verdivurdering: Det er snakk om en relativt liten lokalitet med fattige vegetasjonstyper, med få nøkkelelementer og hvor den døde veden for det meste er lite nedbrutt. Det var heller ingen interessante artsfunn, og potensiale for interessante arter knyttet til død ved regnes som lavt. Lokaliteten vurderes derfor til å ha lokal verdi (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: De biologiske verdiene i området er knyttet til gammel skog med eldre trær og død ved. Naturverdiene ivaretas derfor best om skogen får utvikles fritt uten hogst eller andre inngrep.

Artsmangfold

Tabell: Artsfunn i Storfelten NR utvidelse. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
Lav	Lobaria pulmonaria	lungenever			1
Sopper	Perenniporia subacida	dynekjuka	EN		1

Vurdering og verdisetting

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Storfelten NR utvidelse. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bærtrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Tre-slagsfordeling	Topografisk-variasjon	Vegetasjons-variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Tommeltjennåsen nordøst	***	*	**	**	**	0	**	*	*	0	*	-	-	**
2 Sakkustjern V	**	**	*	*	*	-	*	*	*	-	*	-	-	*
Samlet vurdering	**	0	0	*	0	0	*	*	*	0	*	-	-	-

Mangeloppfyllelse

“Storfelten NR utvidelse” vil i middels grad kunne bidra til viktige mangler i skogvernet (Framstad et. al 2017). Av mangelnaturtyper inngår: 1) Gammel granskog (middels grad). På de generelle manglene gjelder: 1) lavlandsskog (høy grad); 2) høybonitetsskog (middels grad); 3) biologisk gammel skog (liten-ingen grad). Tilsammen gir dette verneforslaget middels mangeloppfyllelse., men på grensen til liten.

Vurdering av mangeloppfyllelse for ulike vernemålsetninger for lokalitet Storfelten NR utvidelse.

Mangelnaturtyper: Middels mangeloppfyllelse

Generelle mangler (lavlandsskog, høybonitets skog og biologisk gammel skog): Middels mangeloppfyllelse

Restaurering- og utviklingspotensial: Ikke aktuell

Storområdekvaliteter: Ikke aktuell

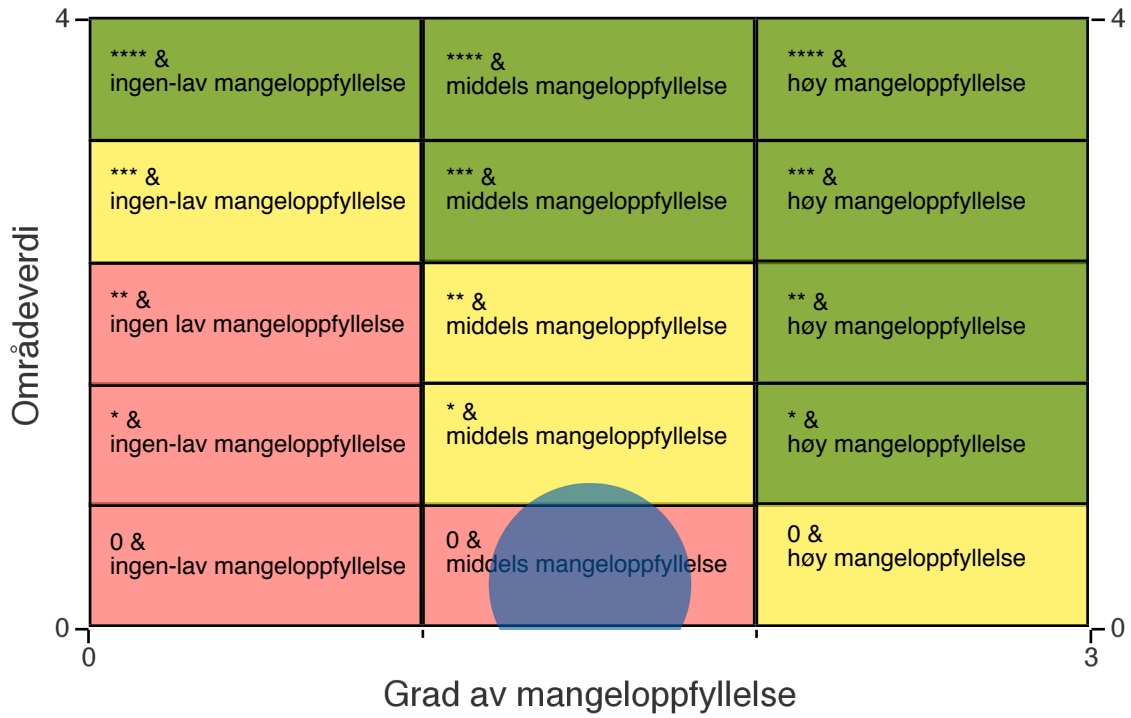
Samlet mangeloppfyllelse: Middels mangeloppfyllelse

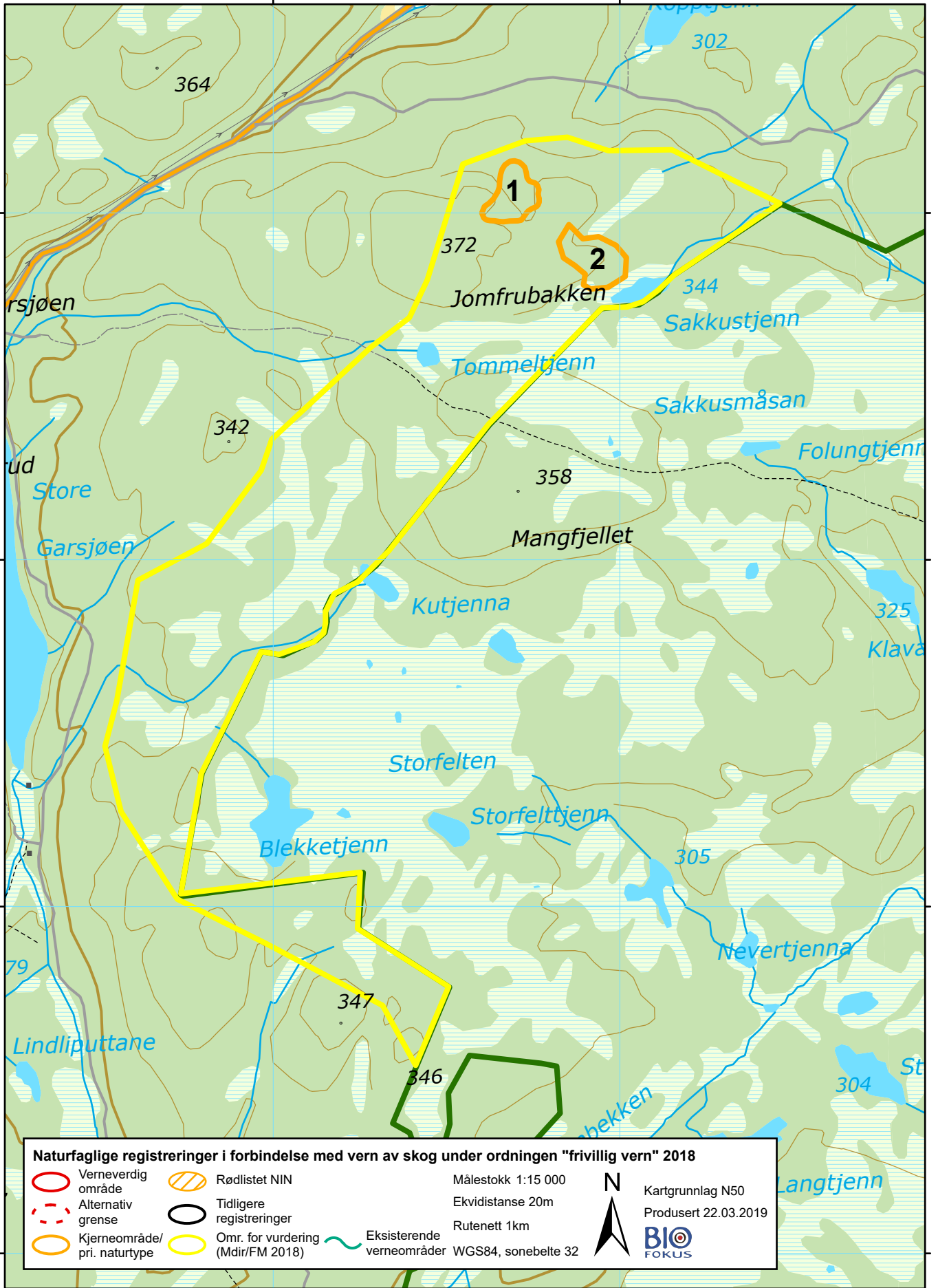
Referanser

Blindeheim, T., Thingstad, P.G. & Gaarder, G. (red.) 2011. Naturfaglig evaluering av norske verneområder. Dekning av naturtyper og arter. – NINA Rapport 539. 340 s.

Framstad, E. (red.), Blindeheim, T., Granhus, A., Nowell, M., Sverdrup-Thygeson, A. 2017. Evaluering av norsk skogvern i 2016. Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern. NINA Rapport 1352. 149 s.

Figur: Blå sirkel angir området Storfelten NR utvidelse sin områdeverdi (loddrett akse) og grad av mangeloppgyllelse (vannrett akse). Fargene i figuren angir en faglig totalvurdering av områdets egnethet for vern. Figuren viser kartlagte naturverdier og mangler ved skogvernet i henhold til Framstad et al. 2017 i sammenheng. Typiske utslag kan være at områder som i dag har lav naturverdi, men som raskt kan utvikle egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, bør vurderes som kandidat for vern hvis mulig. Tilsvarende kan områder som har middels og høy naturverdi, men få egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, settes på vent fordi det da allerede er vernet mange slike områder i en regionen. Ligger den blå sirkelen helt eller delvis over grønne felter er det meget gode faglige grunner for å undersøke mulighetene for vern av området. Ligger den blå sirkelen over gule felter bør områdets egnethet vurderes nærmere. Ligger den blå sirkelen over røde felter bør vern ut fra naturfaglige grunner ikke vurderes."

Bilder fra området Storfelten NR utvidelse

Skogen er for det meste triviell. Foto: Maria K. Hertzberg

Det er eb del ung bjørkeskog på forsumpet grøftet mark innenfor undersøkelsesområdet. Foto: Maria K. Hertzberg

Mye av skogen er relativt ung. Foto: Maria K. Hertzberg

Det finnes noe liggende død ved i granskogen. Foto: Maria K. Hertzberg